

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

21 oktober 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de besteding van de Limburgse reconversiemiddelen

Vraag om uitleg van de heer Johan Sauwens aan de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de Limburgse crisismanager

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Dinsdag 21 oktober 2003

VOORZITTER : De heer André-Emiel Bogaert

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.13 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Eddy Schuermans tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de besteding van de Limburgse reconversiemiddelen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Schuermans tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de besteding van de Limburgse reconversiemiddelen.

De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik werd onlangs geconfronteerd met een aantal uitspraken over het al dan niet voorhanden zijn van reconversiemiddelen en over hoeveel middelen het dan gaat. Er zou een belangrijk bedrag zijn waarvoor nog geen bestemming is vastgelegd.

Dit staat haaks op de recente verklaringen van de gedelegeerd bestuurder van de LRM, de heer Roland Aerden over de voorafnames. De middelen die nog geen bestemming hebben, zijn heel beperkt. Er zijn immers al belangrijke voorafnames : 8,5 miljoen euro voor risicokapitaal en projectontwikkeling ; 7,3 miljoen euro voor de aanleg van de ontsluitingsweg in Maasmechelen ; 4,3 miljoen euro voor diverse studies in opdracht van de Vlaamse regering ; 58,9 miljoen euro voor de uitbouw van de tUL ; 90,6 miljoen euro voor een aantal toeristische projecten ; 20,1 miljoen euro om de problemen als gevolg van de mijnschade blijvend op te volgen ; 8,5 miljoen euro om bepaalde CAO-

verplichtingen als gevolg van de mijnsluitingen na te komen ; 6,8 miljoen euro voor nazorg op de mijnterreinen, als gevolg van de door OVAM opgelegde verplichtingen ; en 150 miljoen euro voor een aan de Vlaamse regering terug te betalen bedrag – een consortiumkrediet.

Van de 16 miljard oude Belgische frank schiet er dus ongeveer 1,5 miljard over, aldus de heer Aerden. In zijn uitspraken is geen sprake van eventuele tegoeden in verband met het patrimonium of participaties van de LRM in diverse bedrijven.

Zoals u weet, is er een provinciaal overleg met de sociale partners om een antwoord te vinden en voorstellen te formuleren naar aanleiding van een reeks bedrijfsherstructureringen en faillissementen. Op voorzet van de heer Aerden is daar geoperd om aan de Vlaamse regering andere vervaldata voor het terugbetalen van het consortiumkrediet voor te stellen. Die vervaldata liggen nu op 2005, 2006 en 2007. Uitstel van betaling zou het mogelijk maken een aantal prioritaire projecten in Limburg te realiseren.

Mijnheer de minister, handhaaft u de voorafnames zoals die voorliggen, of acht u – rekening houdend met de gewijzigde situatie op het terrein – nieuwe bestedingen mogelijk ? Wat is uw reactie op het voorstel van de heer Aerden, bijgetreden door de sociale partners, om de terugbetaling van het consortiumkrediet uit te stellen ?

De voorzitter : De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mijnheer de minister, het is niet de eerste keer dat hier een vraag wordt gesteld over de LRM, en terecht. Ik heb uw voorganger, de heer Dewael, meermaals horen zeggen dat Limburg eigenlijk geen reconversiegebied meer is, en we dus ook voorzichtig moeten omspringen met de reconversiegelden, in het bijzonder met de LRM-gelden. Ik heb in deze commissie

Boutsen

zelfs ooit horen zeggen dat Limburg zijn gelden voor het eind van deze legislatuur besteed moet hebben. Zo niet zouden deze middelen worden veralgemeend en worden gebruikt voor heel Vlaanderen. De heer Stassen was daar een groot voorstander van.

Mijnheer de minister, is het echt nodig dat Limburg snel nog van alles organiseert om die middelen alsnog een bestemming te geven? Is het niet beter om na overleg die LRM-middelen aan te wenden voor duidelijke werkverschaffende projecten? Is het einde van deze legislatuur de deadline om de LRM-middelen in Limburg te houden?

De voorzitter : Mijnheer de minister, ik wil graag verwijzen naar een actuele vraag die ik u terzake heb gesteld. U zei toen dat de middelen inderdaad te lang bevroren waren geweest, dat de raad van beheer te veel voor bankier speelde en zich enkel bezighield met het tellen van de intresten die deze gelden oprachten. We hebben toen duidelijke afspraken gemaakt over een enveloppensysteem. Is daar sindsdien, sedert het akkoord tussen de Vlaamse regering en de LRM, iets aan gewijzigd?

De heer Jos Stassen : Ik blijf bij de stelling dat Limburg de middelen die het heeft gekregen, zo goed mogelijk moet besteden, in functie van de doelstellingen van de LRM. Er moet natuurlijk een tijdspad worden vooropgesteld, dat nu misschien wel wat wordt verschoven door de problemen bij Ford. De wijze waarop de LRM-middelen de laatste jaren zijn besteed of niet besteed, heeft het drama van Ford niet voorkomen. Een goede aanwending van de middelen is dan ook aangewezen. De middelen moet worden besteed als reconversiemiddelen, als investeringsmiddelen in de enge en brede zin van het woord. De Vlaamse regering moet daar actiever op toezien dan in het verleden.

Als de economische omstandigheden in Limburg zijn gewijzigd door het Ford-drama, dan is het belangrijk dat er zo snel mogelijk wordt geïnvesteerd. Ik blijf vragen dat de middelen die zijn vastgelegd, goed worden besteed en dat de projecten worden opgevolgd. Daarnaast moeten met een zo breed mogelijk consensus maatregelen worden genomen die een invloed hebben op de Limburgse economie. Daartoe is een tijdspad nodig. Misschien is er nu wel wat meer tijd nodig naar aanleiding van het Ford-drama.

De voorzitter : De heer Sols heeft het woord.

De heer Guy Sols : Ford bewijst duidelijk dat de LRM-middelen noodzakelijk zijn voor Limburg. Ik ben dan ook geen vragende partij voor het uitsmeren van de LRM-middelen over heel Vlaanderen. Natuurlijk moet worden onderzocht of de middelen al dan niet goed worden aangewend. Ik ben echter van oordeel dat Limburg een structurele oplossing nodig heeft. Dat is ook duidelijk gebleken uit het actualiteitsdebat.

De draad – of het nu een blauwe is, een rode of een oranje – is dat de LRM-middelen in Limburg moeten blijven en dat ze goed moeten worden aangewend. Ik hoor soms dat de LRM-middelen enkel dienden om de intresten van het hele kapitaal te bewaken, maar misschien is het wel beter om als een goede huisvader over het kapitaal te waken dan het slecht te beheren. De uitdaging is nu de rentabiliteit van het kapitaal te bewaren en de middelen aan te wenden voor een structurele oplossing.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal even het kader schetsen waarbinnen we opereren als we het debat voeren over de LRM.

Om een aantal economische diversificaties in Limburg te verankeren, zijn strategische investeringen meer dan ooit noodzakelijk. In een dergelijk debat worden we geconfronteerd met enerzijds een kortetermijnpolitiek die meer dan ooit acuut en actueel is en anderzijds een langetermijnpolitiek waarbij we moeten trachten strategisch te investeren in de provincie Limburg. We moeten een kader creëren waarin we voor de toekomst een nieuwe economie kunnen ontwikkelen. Een mooi voorbeeld is de Transnationale Universiteit Limburg of de tUL, waar men probeert om op middellange termijn middelen uit te trekken die een toekomst kunnen genereren.

Het kader waarbinnen wij werken, is nog steeds de evaluatie van het toekomstcontract voor Limburg dat in 1997 door de gouverneur werd voorgesteld onder de naam 'Actieplan voor Limburg'. Dat plan had vijf prioritaire doelstellingen. De eerste doelstelling was het stimuleren van meer tewerkstelling, de tweede het maximaal ontsluiten van de provincie, de derde het bewerkstellingen van een zorgzame samenleving, de vierde het behoud van het groene karakter van de provincie, en de vijfde het werken aan een lerende en slimme regio. Tijdens het overleg van 28 maart 2000 tussen de gou-

Van Mechelen

verneur en toenmalig minister-president Dewael werd bevestigd dat deze vijf prioriteiten ook voor de nieuwe Vlaamse regering een leidraad zouden zijn om in een aantal concrete dossiers beslissingen te nemen.

Het is belangrijk dat de LRM meer dan ooit een stuwende kracht blijft in de economische uitbouw van Limburg door bijvoorbeeld het verschaffen van risicodragend kapitaal. Daarmee moet men proberen zowel lokale als buitenlandse investeringen aan te zwengelen, en aldus een hefboomeffect te creëren.

Op dit ogenblik heeft de LRM 55 miljoen euro geïnvesteerd : 25,1 miljoen euro via participaties in bedrijven en 29,1 miljoen euro via het systeem van de achtergestelde leningen. Op dit ogenblik zit dus 55 miljoen van de LRM in ondernemingen. Dat vormt de basis van een rollend fonds. Het is natuurlijk niet de bedoeling dat de LRM daar eeuwig in participeert, zeker wanneer het achtergestelde leningen betreft. Op die manier worden exits gecreëerd op het moment dat het economisch verantwoord en nuttig is. Die 55 miljoen euro aan investeringen staat voor 3.635 werkgelegenheidsplaatsen. Er is dus al goed werk geleverd.

Ik heb de LRM al vaak opgeroepen om actief te participeren in de sector van risicokapitaalverschaffing en in het systeem van management buy-out, om op die manier een vleugeleffect op gang te brengen.

Daarnaast moet de LRM een partner zijn die initiatief neemt bij de ontwikkeling van duurzame projecten. Dat kan bijvoorbeeld op het vlak van het patrimonium. Ten tweede is er de infrastructuur – ik denk dan bijvoorbeeld aan Maasmechelen met Value Retail. Ten derde is er de ontwikkeling van industrieterreinen – Limburg heeft op dit ogenblik de grootste strategische reserve die zowel op korte als op middellange termijn kan worden aangesneden. Ten vierde is er het toerisme dat een steeds belangrijkere rol speelt. Ten vijfde zijn er, voor wat de nutsvoorzieningen betreft, de oude mijnterreinen.

Dan is er nog een minder leuke boodschap, die er helaas toch ook bij hoort. Het gaat dan over het aspect van de nazorg die moet gebeuren van de contentieux van de NV Mijnen en van andere engagementen. De hoofdopdracht van de LRM is op dit moment op die vlakken gesitueerd.

De wijze waarop de LRM-middelen aangewend moeten worden, is besproken tijdens heel wat beleidsvoorbereidend werk en dito beslissingen. Ik verwijs in eerste instantie naar de fameuze kaderbeslissing van de Vlaamse regering van 19 juli 2002 over de aanwending van de LRM-middelen en over de financiering van de niet-rendementsgebonden opdrachten van de LRM. Ik heb die beslissing als bijlage 2 bij het verslag over de bespreking van de vorige beleidsbrief gevoegd. Daarin staan nominatim alle engagementen, alsook de wijze waarop de middelen worden aangewend.

Tijdens de bespreking van de beleidsbrief zei de hoofdvraagsteller, met name de heer Schuermans, dat hij de minister feliciteert met de uitvoerige toelichting bij de beleidsbrief, maar dat hij betreurt dat deze voor het grootste deel voor een gering publiek moest doorgaan. Er is nu wat meer volk aanwezig, we hopen dan ook op een grotere impact dan bij de bespreking van de beleidsbrief.

Vorig jaar hebben we in deze commissie alle kaarten op tafel gelegd en getoond hoe we de LRM-middelen willen aanwenden. De heer Stassen merkte toen – als niet-Limburger – op : ‘Oorspronkelijk waren de LRM-middelen bedoeld voor de economische reconversie van Limburg. Nu deze voltooid is, rijst de vraag of Limburg nog in die mate een economische achterstand kent tegenover de rest van Vlaanderen om het behoud van deze middelen te rechtvaardigen. Indien dit niet het geval is, kan men ze beter aanwenden in een ruimere Vlaamse context.’

Als voogdijminister van de LRM heb ik de ambitie en de opdracht om te proberen deze gelden op een correcte en transparante manier te beheren en ervoor te zorgen dat ze op een correcte manier worden uitgegeven.

Welke gelden zijn er al dan niet beschikbaar ? Ten eerste zit er 55 miljoen euro in bedrijven. Dat kan morgen via exits worden geactiveerd. Dat is trouwens ook de bedoeling. Ten tweede heeft de LRM een nogal rijk patrimonium, vooral in bedrijventerreinen. Op dit ogenblik kan op korte termijn 172,5 hectare worden aangesneden en op langere termijn 74,2 hectare. Dit patrimonium kan gevaloriseerd worden.

Hoe zit het met de cashmiddelen van de LRM ? Een aantal kredieten hebben een beleidsindicatie gekregen. Die moeten op een bepaald moment al dan niet worden vastgelegd. Op het moment dat de vastlegging gebeurt en de besluitvorming is voltooid, gebeurt de ordonnanciering. Dan zijn de mid-

Van Mechelen

delen uit de kas. Wie vandaag zegt dat de LRM geen middelen meer heeft, doet de waarheid lichtelijk geweld aan. Immers, veel van die middelen hebben een oriëntatie gekregen. Alleen moeten wij telkens opnieuw de opportuniteit evalueren om onze joker op die manier in te zetten. Een mooi voorbeeld is de tUL.

Hoeveel vastgelegde middelen zijn er? De heer Schuermans heeft gelijk wanneer hij zegt dat er een aantal verbintenissen zijn aangegaan. De middelen daarvoor zijn gereserveerd en belegd. Daar tegenover staan echter verplichtingen. In totaal gaat het om 191,256 miljoen euro belast vermogen. Het is de LRM die deze engagementen moet nakomen. Het grootste engagement is het consortiumkrediet waar nog 149,455 miljoen euro moet worden terugbetaald. Het gaat over een krediet dat is aangegaan door de federale regering en dat verband houdt met de steenkoolproblematiek. Daarvan is 10,3 miljoen euro naar Limburg gegaan. Nadien heeft het Vlaams Gewest deze verplichting overgedragen aan de LRM. Bij deze operatie is ook 1,5 miljard euro overgeheveld naar de GOM. Verder werd 1 miljard euro gebruikt voor socialewoningbouw en projecten in Limburg.

Mijnheer Schuermans, u zegt dat de raad van bestuur overweegt om een herschikking te vragen van dat consortiumkrediet. Ik veronderstel dat ik dit formeel zal vernemen via een verzoek vanuit de NV. Aangezien daar een gewestwaarborg tegenover staat, moet ik als minister van Begroting de toelating geven voor die herschikking. Tot op vandaag weet ik niets over een eventuele vraag tot herschikking. Ik heb vanmorgen een lang telefoongesprek gehad met de heer Aerden over dat consortiumkrediet en hij heeft me daar niets van gezegd. Als die vraag me toch wordt voorgelegd, en het is economisch opportuun, ben ik bereid de zaak te onderzoeken. Het gaat om niet mobiliseerbare, toegewezen middelen, waar een provisie tegenover staat.

Verder ligt nog 6,815 miljoen euro vast voor het restauratie- en saneringsdossier. Voor de sociale nazorg en de CAO-verplichtingen van de NV Mijnen ligt 8,540 miljoen euro vast, voor de mijnschade 20,065 miljoen euro. Andere provisie bedragen 6,381 miljoen euro. In het totaal ligt dus 191,256 miljoen euro vast.

De fameuze niet-rendementsgebonden opdrachten die we in de kaderbeslissing van 19 juli 2002 hebben opgenomen, zijn nominatief. Het zijn de toeris-

tische hefboomprojecten waarvoor een bedrag wordt gereserveerd van 90,570 miljoen euro. Voor een aantal andere hefboomprojecten, voornamelijk voor de tUL, werd 58,9 miljoen euro gereserveerd. Samen is er dus voor 149,470 miljoen euro aan hefboomprojecten gereserveerd. Die zijn opgenomen in de kaderbeslissing die vorig jaar aan de commissie is voorgelegd.

Er zijn een aantal studies en onderzoeken bezig over mobiliteit, afval, enzovoort. Daarvan zijn er een aantal afgerond. Daar wordt nu beleidsmatig gevolg aan gegeven. Daardoor wordt het totaal van niet-rendementsgebonden activiteiten begroot op 161,032 miljoen euro.

Er zijn ook een aantal rendementsgebonden opdrachten vastgelegd, meer bepaald risicokapitaal en projectontwikkeling voor 8,535 miljoen euro. Dat zijn beleidsopties die zijn genomen. Per project moet worden nagegaan in welke mate die vooruitgaan en worden opgevolgd.

Wat de toeristische hefboomprojecten betreft, zijn er vijf categorieën. De eerste zijn de projecten die het definitief akkoord hebben gekregen van de Vlaamse regering. De tweede categorie zijn de projecten die klaar zijn op het Limburgs niveau en die voorliggen bij de Vlaamse regering. De derde zijn de projecten die zich in het stadium van de openbare aanbesteding bevinden. De vierde zijn de projecten in onderzoek en de vijfde categorie bestaat uit een project waarbij een RUP moet worden opgemaakt voor Houthalen-Helchteren.

Als ik dan bij de 90,57 miljoen euro waarin is voorzien voor deze projecten, 3,48 miljoen euro tel voor het project-Grenslanhhallen, dan krijg ik een totaal van 94,05 miljoen euro, waarvan vandaag 12,5 miljoen euro ook door de Vlaamse regering is goedgekeurd. Dat betekent dat 13,3 procent van de middelen van die toeristische hefboomprojecten nominatief is getrancheerd.

Vanuit de provincie en ook vanuit deze commissie heeft men ervoor geopteerd de toeristische infrastructuur te versterken als een duurzaam kader voor tewerkstelling. Ik heb terzake een aantal cijfers opgevraagd. Ik stel vast dat de werkgelegenheid in de toeristische sector van Limburg in de periode van 1986 tot 1998 is gestegen van 3,1 naar 4,7 procent. In de periode van 1995 tot 1999-2000 is de directe werkgelegenheid gestegen van 12.310 voltijdse banen naar ruim 14.000. Er is dus duidelijk een groei merkbaar in de toeristische sector.

Van Mechelen

Ik heb een gesprek gehad met een van de bestendig gedeputeerden van de provincie Limburg, de heer Sleypen, om na te gaan in welke mate we vanuit de ruimtelijke planning kunnen aanvaarden dat er een concept wordt uitgewerkt om voor bijvoorbeeld zonevreemde gebouwen, gelegen rond toeristische paden, provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen op te stellen. De administratie Ruimtelijke Ordening heeft terzake het licht op groen gezet. We denken immers dat dit mogelijkheden creëert voor de provincie die kunnen leiden tot een winwinsituatie. We moeten dan wel een beetje afstand nemen van de rigiditeit van de regelgeving op het vlak van de ruimtelijke ordening. Via een PRUP kunnen we weldoordachte beslissingen nemen.

Ik schets nog even de stand van zaken van een aantal projecten. Het Provinciaal Gallo-Romeins Museum is goedgekeurd door de Vlaamse regering en krijgt 4,5 miljoen euro. Het Nationaal Park Hoge Kempen bevindt zich in dezelfde fase en krijgt 8 miljoen euro. Dan zijn er nog twee voorliggende projecten : Herkenrode voor 17,4 miljoen euro en Grenslandhallen voor 3,48 miljoen euro. Twee andere projecten bevinden zich in de fase van de openbare aanbesteding. Dat zijn procedures die gepaard gaan met een Europese bekendmaking. Het gaat over de Oude Stad in Bokrijk voor 10,7 miljoen euro en Plinius in Tongeren voor 16,5 miljoen euro. Tot slot zijn er nog een aantal projecten die onderzocht worden : de Bipool Eisden-Lanklaar, het project in Beringen waarbij men een businessplan probeert op te stellen en het project met het RUP in Houthalen-Helchteren. Uit het resultaat zal telkens moeten blijken of het opportuun is deze weg verder te blijven bewandelen en deze projecten uit te voeren. Tot op vandaag is dat altijd gebeurd met een vrij brede consensus die politiek en maatschappelijk wordt gedragen door de provincie.

Het tweede grote project in het kader van de niet-rendementsgebonden opdrachten is het project van de tUL. We hebben daar 55,9 miljoen euro voor gereserveerd, ingedeeld in drie grote schijven : een infrastructuurschijf voor 21,1 miljoen euro, een eerste enveloppe van 13 miljoen euro voor 5 jaar en na evaluatie een bijkomende enveloppe van 21,8 miljoen euro.

Daarvan is tot op vandaag niets uitgekeerd. Op dit ogenblik ligt bij de Vlaamse regering een vraag voor om hiervan 2,6 miljoen euro als impulsfinanciering beschikbaar te stellen voor onderzoek. Deze vraag moet zoals ieder onderzoeksproject worden gescreend om na te gaan of ze beant-

woordt aan de criteria die Vlaanderen terzake vooropstelt.

We weten dus wat we met die middelen willen doen. We hebben de niet-rendementsgebonden middelen waarover in de provincie een heel brede consensus bestaat. Het gaat hier bovendien om een matching van 1 tegen 1. Wanneer dus wordt voorzien in 100 miljoen euro, betekent dit eigenlijk een investering van 200 miljoen euro. Tegenover elke euro staat een andere euro. Ook hier hebben we dus nog een bijkomende hefboomfunctie. Ik heb tot nu toe geen enkel signaal ontvangen om afstand te doen van deze projecten. We houden ons dan ook aan het schema en zullen binnen de vrij stringente bepalingen van de kaderovereenkomst afwegen of we die middelen al dan niet vrijgeven.

De LRM-portefeuille bevat genoeg middelen die nu al zijn geïnjecteerd in dat fonds. Er kan echter nog een vrije ruimte worden toegevoegd. Bovendien is er de valorisatie van het patrimonium waarvan de middelen opnieuw geactiveerd kunnen worden voor rendementsgebonden activiteiten. Mijn conclusie is dan ook dat de middelen op dit ogenblik de vraag ruimschoots overschrijden.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer Eddy Schuermans : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Ik onthoud dat u de voorafnames handhaaft. Op het terrein rijst soms twijfel over de vraag of bepaalde hefboomprojecten vandaag nog even relevant zijn als de vorige jaren. Het komt er nu op aan te realiseren wat de LRM heeft geïnvesteerd.

Wat de wijziging betreft van de afbetalingsmodaliteiten van het consortiumkrediet, zult u een economische evaluatie maken wanneer die vraag u wordt voorgelegd.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : De gewestwaarborg telt mee in de eerste afrekening van Vlaanderen. Ook de stad Antwerpen heeft geprobeerd haar schulden te herconsolideren, via de overname van de schulden van het OCMW. Dat heb ik echter geweigerd.

De voorzitter : Er is 8,5 miljoen euro vastgelegd voor risicokapitaal. Mijnheer de minister, u voert nu onderhandelingen met minister Ceysens over het Vlaams Waarborgfonds. De PMV is bezig met

Voorzitter

de ARKimedees-regeling. De vraag is nu of dit onderdeel van de opdracht van de LRM, met name het reserveren van middelen voor zuiver venture capital, in dat kader of juist los daarvan moet worden gezien.

Minister Dirk Van Mechelen : De bedoeling is dat een van de eerste ARK-fondsen gedeeltelijk door de LRM kan worden gevormd, met alle voordelen van dien.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de minister, ik zou willen dat u een duidelijk signaal geeft over het belast vermogen aan een parallelle groep die in Limburg is gevormd naast de task force van de Vlaamse regering in het kader van de Ford-problematiek. Als ik daarover berichten lees in de media, dan schrik ik immers. Men doet alsof er iets moet worden teruggegeven aan Vlaanderen waarop men integraal de rechten zou kunnen uitoefenen. Ik heb het dan over de beruchte 191 miljoen euro waarover u het daarstraks hebt gehad. Dit is gisteren als dusdanig besproken, onder meer met de GOM. Ik betreurt dat dit op een manier wordt gebracht alsof Vlaanderen hier morgen bij wijze van spreken zijn zegen over kan geven.

Mijnheer Schuermans, ik zou van u willen horen welke hefboomprojecten vandaag ter discussie staan. U hebt daarnet gesuggereerd dat daarover vragen bestaan op het terrein. Er is een verschil tussen projecten in voorbereiding en projecten ter bestudering, en de eventuele vastleggingskredieten die daarmee gepaard gaan. Als die ter discussie staan, dan zou ik dat graag weten. Als ik me niet vergis, zit uw partij trouwens in alle betrokken NV's actief mee aan tafel. *(Opmerkingen van de heer Eddy Schuermans)*

De voorzitter : De heer Boutsen heeft het woord.

De heer Mathieu Boutsen : Mijnheer de minister, ik ben ontgoocheld in het antwoord dat u op mijn vraag hebt gegeven. Ik heb begrepen dat u de uitspraak van de heer Stassen bijtreedt. De mogelijkheid bestaat dus dat na een bepaalde termijn de Limburgse middelen niet meer in Limburg zouden worden geïnvesteerd. U hebt net gezegd dat u achter de vraag van de heer Stassen staat.

Minister Dirk Van Mechelen : Ik roep de wijsheid van de voorzitter in om de draagwijdte van mijn woorden juist te begrijpen.

De heer Mathieu Boutsen : Ik had begrepen dat u zou toezien op een correcte besteding van de middelen. U hebt echter niet gezegd dat dit in Limburg moet gebeuren.

Minister Dirk Van Mechelen : Als Antwerpenaar wil ik dat alle Limburgers over 10 jaar gerust kunnen slapen. Als minister van Financiën en Begroting en als minister bevoegd voor het economisch instrumentarium waak ik erover dat de procedures, de aanwending en de uitbesteding van die middelen correct gebeuren. Daar moet een breed maatschappelijk, politiek en economisch draagvlak voor bestaan.

De voorzitter : De minister heeft inderdaad wel degelijk gezegd dat het om een Limburgse materie gaat. Evenals zijn voorgangers heeft hij alle aanvallen van de andere provincies afgeslagen. Dat echter een deel uit vroeger afgesloten akkoorden moet terugvloeien naar Vlaanderen : dat is een ander paar mouwen. Een consortiumkrediet heeft niets te maken met algemene rekeningen die moeten worden vereffend.

De heer Sols heeft het woord.

De heer Guy Sols : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer deskundige antwoord. Ik heb echter de indruk dat de Limburgers in deze commissie de poten onder de Limburgse stoel aan het doorzagen zijn. De heer Schuermans vreesde dat er geen middelen meer waren voor het beleid, maar de minister heeft aangetoond dat het tegendeel waar is.

Mijnheer de minister, u hebt het in uw antwoord gehad over de LRM-industriegebieden. Op dat vlak is er in Limburg inderdaad nog veel werk aan de winkel. Ik heb het dan niet zozeer over het aantal hectaren industriegebied, maar vooral over de ontsluiting, de bereikbaarheid en de locatie van die gebieden. Het is immers zo dat de industriegebieden in Limburg niet verspreid zijn. Sommige gebieden hebben een overaanbod, andere hebben dan weer een te klein aanbod. Wanneer we een structurele oplossing willen vinden, dan zal daarover nog veel moeten worden nagedacht.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : U kunt me van veel beschuldigen maar niet van improvisatie. De studie

Van Mechelen

over het Limburgs poortgebied in het kader van het economisch netwerk Albertkanaal is af. Ook de studie van West-Limburg over het economisch netwerk Albertkanaal is af. We verwerken deze gegevens nu op het niveau van de ARP. We gaan daarbij na wat opportuun is en wat niet, wat kan en wat niet kan. We proberen proactief alle mogelijke stappen te zetten om ervoor te zorgen dat Limburg alle opportuniteiten krijgt om zich te ontwikkelen. Ik bekijk dit als één grote as vertrekkend vanuit het havengebied tot richting Duitsland. We gaan na welke transportmodi moeten worden gebruikt, wie welk initiatief moet nemen, enzovoort. We zijn daar dus wel degelijk mee bezig.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Sauwens aan de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de Limburgse crisismanager

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sauwens aan de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie, over de Limburgse crisismanager.

De heer Sauwens heeft het woord.

– *De heer Roland Van Goethem treedt als voorzitter op.*

De heer Johan Sauwens : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt daarnet gezegd dat u hoopt dat alle Limburgers over 10 jaar allemaal kunnen slapen. Wij willen juist dat al die Limburgers aan het werk kunnen gaan. *(Gelach)*

Het is duidelijk dat er een structureel probleem is. De hoge brutoloonkost kost Vlaanderen heel wat jobs. Limburg is bijzonder kwetsbaar omdat de industriële tewerkstelling er bijzonder hoog ligt. Een afbouw van de industriële sector vertaalt zich in hoge werkloosheidscijfers. De vraag is of dit met LRM-middelen moet gebeuren. Hoe kunnen we het economisch draagvlak versterken ?

Ik heb destijds aan minister-president Dewael gevraagd of de aanstelling van de heer Heller een opwelling was van het moment, zoals dat soms gebeurt in de politiek, of veeleer een doelbewuste keuze voor iemand die op dat vlak ervaring heeft. De vraag was ook hoe dat moet gebeuren. De heer Dewael heeft toen gezegd dat u, vanuit uw verantwoordelijkheid voor de LRM, bepaalde taken zou opdragen aan de heer Heller.

Vandaag bestaan er heel wat structuren : de regering zelf met diverse departementen, de bestendige deputatie met haar structuur, de gemeenten, de GOM met de herschikking die daar plaatsvindt, de LRM met haar specifieke bevoegdheid, de pas opgerichte task force binnen de Vlaamse regering, en het Limburgs Platform. Wat is de rol van de heer Heller daarin ? Sommigen hebben het over voorkennis van de regering, met het oog op de Fordproblematiek, dat de heer Heller als gewezen Fordmanager al in april die opdracht had gekregen. Dat is echter niet essentieel.

Ik hoorde zonet dat vandaag is beslist dat Ford Genk de nieuwe Mondeo zal produceren. Dat verzacht de pil enigszins. Het ergste rampscenario gaat dus niet door. Het blijft wel erg dat 3.000 jobs verloren gaan.

Wat heeft de heer Heller tot nu toe gedaan ? Ik heb ook gevraagd naar zijn verloning, maar dat is niet essentieel. We moeten de structuren laten functioneren en responsabiliseren. Er zijn duidelijke verantwoordelijkheden afgebakend. Welke rol zal de heer Heller spelen in het netwerk dat nu reeds bestaat ? Moet hij rapporteren aan de regering ? Dragen u en de regering de verantwoordelijkheid voor het beleid ? Het kan immers niet dat één persoon plots met een extra opdracht wordt belast, naast alle andere bestaande opdrachten. Ik beschouw de heer Heller als een bijzonder commissaris die een tijdelijke opdracht heeft in functie van een duidelijke visie die de regering heeft ontwikkeld.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Dat verhaal over de voorkennis wil ik definitief naar de geschiedenis verwijzen.

Dat er problemen zijn met de automobielassemblage in dit land, daarvan ben ik me pijnlijk bewust sinds maart 2001. Toen ben ik met de heer Eddy Geysen van Opel in het grootst mogelijk vertrouwen beginnen werken aan een potentieel scenario

Van Mechelen

om Opel te verankeren in Antwerpen. Er was toen een concurrentiestrijd bezig over waar de Astra zou worden gebouwd. We zijn toen nagegaan welke middelen op korte, middellange en lange termijn konden worden ingezet, en we hebben vervolgens een driestappenscenario ontwikkeld.

Ten eerste wilden we op korte termijn via een steunmechanisme dat Europa overleeft, een gat dichtfietsen. We hebben dat gedaan met opleidings- en vormingssteun.

Ten tweede gingen we ervan uit dat ons industrieel weefsel kwetsbaar is, zeker op die plaatsen waar we een loonkostenhandicap hebben opgebouwd tegenover ploegen- en shiftarbeid. Sinds 2001 ben ik zowel formeel als informeel vragende partij om op korte termijn inspanningen te leveren om de loonkosten voor ploegen- en shiftarbeid gelijk te schakelen met vergelijkbare industrieën zoals in Duitsland. Daardoor krijgen de petrochemische nijverheid – bijvoorbeeld BASF, Bayer, enzovoort – en de automobielassemblage en een groot aantal Vlaamse ondernemingen die in dit systeem werken zoals Picanol, zonder enige kritiek van Europa de kans om concurrentiëler te werken.

Dit debat heeft 2 jaar aangesleept en nu, in het heetst van de Ford-discussie, is men bereid om hierop in te gaan. Het is echter godgeklaagd dat je daarvoor eerst 2 jaar in de woestijn moet staan prediken.

Met de derde hefboom die we hebben ontwikkeld, wilden we op lange termijn proberen om in een aantal processen in te grijpen waardoor we een concurrentieel voordeel – al was het maar van 1 of 2 percent – zouden creëren. Daarbij dachten we aan heel het logistiek gebeuren waarbij het idee van de heer Heller in de vorige Ford-crisis, met de bouw van de conveyor – wat ook is gebeurd met LRM-middelen –, zou worden aangegrepen als model.

De eerste meetings hebben al plaatsgevonden. Dat gebeurt doorgaans zonder persconferentie. Er is formeel overleg opgestart tussen het Instituut voor de Logistiek en alle grote assembleurs om na te gaan waar kan worden geholpen. De bedoeling is dat we vanuit Vlaanderen proactief bekijken waar verbeteringen en ingrepen nodig zijn om een klein concurrentieel voordeel te kunnen creëren. Dat kan gaan van een onnozelen rood licht tot de meest ingewikkelde logistieke processen.

Dat waren de drie assen waaraan ik in het voorjaar van 2001 ben beginnen werken. Toen ik de bevoegdheid Economie in augustus heb overgedragen, was de eerste as gerealiseerd. Die eerste as is trouwens op een identieke wijze toegepast in het Ford-dossier. De tweede is nu, met de federale regering, uitgevoerd. De derde as is op dit moment volop in uitvoering. We slagen dus in onze driedelige doelstelling om te proberen de crisis onder controle te houden.

Momenteel wordt er gekeken hoe het Volvo-dossier in Gent kan worden gedeblokkeerd. Vlaanderen zorgt er wel degelijk voor dat het industrieel weefsel niet wordt ontmanteld.

Wat Limburg betreft, heb ik nooit onder stoelen of banken gestoken dat ik iets meer van de LRM verwacht. Ik verwacht een meer duurzame aanpak, een denken op langere termijn. Ik vraag een meer participerend optreden in plaats van een recipiërend. Ik ben op dat vlak op mijn honger blijven zitten.

Uit gesprekken die ik met Limburgse collega's had, is het idee ontstaan om een soort consulting op te zetten. We hadden nood aan iemand die met zijn twee voeten in de realiteit staat, die de provincie kent, die er zijn hart aan verloren heeft, die bereid is verantwoordelijkheid op te nemen en die de tijd en de middelen krijgt om een ontleding te maken. We zochten iemand om te onderzoeken waar er moet worden bijgestuurd en op welke manier. De heer Heller heeft die opdracht gekregen.

Zijn opdracht is opgedeeld in drie fases. Een eerste fase behelst het verzamelen van informatie en ideeën. De heer Heller is met veel mensen gaan praten, maar hij heeft vooral geluisterd. In overleg met mij gebruikt hij die fase ook om bedrijfsleiders de weg te wijzen. Ik ben erover verbaasd hoe topbedrijven sommige klassieke Vlaamse instrumenten nog steeds niet kennen. Hij heeft in feite een eerstelijnsfunctie vervuld, wat niet echt zijn opdracht was. Maar baat het niet, dan schaadt het niet! In een tweede fase moet er een evaluatie en rangschikking worden gemaakt van de verschillende mogelijke projecten naar haalbaarheid. Daarbij wordt rekening gehouden met de socio-economische impact op de provincie Limburg. De derde fase is de uitvoering van de verschillende projecten.

In de overeenkomst die we hebben afgesloten, staat dat elke fase op zich wordt afgesloten. Indien een van de partijen zich niet kan vinden in de fase, kan de overeenkomst worden beëindigd. We moe-

Van Mechelen

ten een zicht krijgen op een strategisch plan voor de economische ontwikkeling van Limburg. Ik heb een gesprek met de heer Heller gehad over de kwetsbaarheid van Limburg door grote industriële multinationals. Limburg is inzake tewerkstelling afhankelijk van elf grote multinationale ondernemingen, waaronder Ford en Philips. Dat betekent dat de provincie erg conjunctuurgevoelig is.

In de tweede fase van zijn opdracht is het erg belangrijk na te gaan in welke mate Limburg projecten kan opbouwen en hoe er kan worden geïnvesteerd in niet-conjunctuurgevoelige activiteiten. Als de tewerkstelling onder druk komt door de conjunctuur, dan moeten er alternatieven zijn die de schok kunnen opvangen en die een sponseffect hebben. Dat is gebeurd met Renault in de regio Zaventem-Vilvoorde-Diegem, waar KMO's hele ploegen hebben overgenomen. Ik denk bijvoorbeeld aan Asco.

De opdracht die de heer Heller heeft, is te kijken, na te denken, gesprekken te voeren en zijn internationale contacten te gebruiken. Hij is immers vice-president geweest van Ford Europe. Hij is met andere woorden niet de eerste de beste. Ik heb hem gevraagd zijn telefoonboekje aan te spreken om na te gaan wat er mogelijk is.

Hij moet daarna een rapport opstellen. U zult van me aannemen dat dit nog een geheim document is. Zijn tussentijds verslag aan de raad van bestuur is klaar. Daarin staat een eerste reeks van conclusies. Het is de bedoeling dat hij in maart van volgend jaar klaar is en dat we weten waar we staan en wat er moet gebeuren.

Hij is met ongeveer iedereen in de regio gaan praten. Ik denk daarbij aan VKW, Unizo, de kamer van koophandel, de bouwfederatie, de gouverneur, de GOM, de STC's, enzovoort. Hij heeft nu reeds een aantal lacunes vastgesteld. Indien die worden weggewerkt, zal er een enorm positief effect ontstaan. Om die bepaalde sector vooruit te helpen, biedt hij een aantal mogelijkheden aan.

De heer Heller gaat enigszins atypisch te werk. Het is echter goed dat de zaak anders wordt aangepakt. Naast de klassieke werking van de LRM is er nu iemand die met een helikopterperspectief de problemen bekijkt.

Na een discussie deze morgen heb ik zijn contract opgevraagd. Dat is een vertrouwelijk document. Ik zou dat liefst zo houden. Ik veronderstel dat daar-

bij de normale spelregels werden gehanteerd. Voor de heer Heller gaat het om een roeping. Die man is erg gedreven. (*Rumoer*)

De zaak valt onder de ministeriële verantwoordelijkheid met betrekking tot de werking van de LRM. Ik ben graag bereid om daar in de toekomst verder over te rapporteren. Ik heb het gevoel dat er iets degelijks en krachtigs op gang komt. Vlaanderen maakt een moeilijke periode door. Wat men ons echter niet afpakt, is onze centrale ligging als poort van Europa. Morgen verruimt de gemeenschap. Dat zal repercussies hebben op het vlak van de doorvoer naar landen als Polen. De vraag is onder andere wat de mogelijkheden zijn van het Deurganckdok. X percent van de containers komt in een 'range' kleiner dan 150 kilometer. Dat is dus gigantisch. We moeten nagaan hoe Vlaanderen daarop kan anticiperen.

Tegen de vorige minister-president heb ik al lachend gezegd dat ook de Romeinen hadden ontdekt dat Tongeren en andere Limburgse gemeenten centraal liggen. Het is niet toevallig dat de heirbanen langs die plaatsen liepen.

De voorzitter : De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens : Mijnheer de president, een van de grote hinderpalen om in Vlaanderen te investeren, is onder meer de administratieve rompslomp. Het Planbureau geeft aan dat die de afgelopen jaren enorm is toegenomen. Ik betreur dat de vorige minister-president in de weekendkrant zit te geven op de administratie. Hij heeft er zelf gedurende 4 jaar de leiding over gehad.

Mijnheer de minister, u bent daar niet verantwoordelijk voor. Hetgeen u hebt gezegd, is zeer zinvol. Wel is de vraag wie de zaken op het terrein zal afdwingen. De heer Heller is een consultant. Hij rapporteert aan de LRM en de Vlaamse minister van Financiën en Begroting. Wij kunnen u dan ook ondervragen over het beleid dat de Vlaamse regering voert. U weet ook dat de beslissing van Ford geen eind aan het probleem maakt. We staan voor een aantal nieuwe, kleinere en grotere, bedrijfssluitingen. In een periode van recessie sneuvelen er altijd een aantal ondernemingen.

Sommigen hebben getracht de versnelde, schoksgewijze afbouw van de Vlaamse industrie te banaliseren. Als we dat zouden aanvaarden, zouden we ons bijzonder kwetsbaar opstellen.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Sauwens, ik deel uw mening. We kunnen daar niet furieus ge-

Van Mechelen

noeg tegen reageren. 10 dagen geleden had ik het genoeg in Brugge voor 150 ondernemers te spreken. Een van de vragen was of ik nog geloofde in een industriële toekomst in Vlaanderen. Ik heb daar resoluut 'ja' op geantwoord.

De Ford Transit zal worden geassembleerd in Turkije, op een plaats die dichterbij ligt bij de potentiële markten. Het zal gaan om een minder hoogwaardig product. Vlaanderen moet er alles aan doen om bij ons de intelligente auto van morgen te assembleren. We hebben daarvoor troeven. Ik denk bijvoorbeeld aan hetgeen Recticel doet inzake toelevering. We hebben een toekomst. We mogen nooit toelaten dat we in de tussenperiode industriële activiteiten verliezen die we achteraf niet meer kunnen opbouwen.

Mijnheer Sauwens, ik steun u dan ook volledig. We moeten alle middelen inzetten om te zorgen dat we het industrieel weefsel kunnen behouden. Ik ben niet pessimistisch gestemd. Als ik zie wat Volvo in Gent doet, dan is dat positief. In de petrochemische nijverheid in Antwerpen zullen gigantische bedragen worden geïnvesteerd. We moeten overtuigd blijven van ons kunnen en van onze capaciteiten, zonder naïef te zijn.

Alle sociale partners, zonder enige uitzondering, VBO en vakbonden inbegrepen, moeten zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheid. Onze Waalse vrienden konden aanvankelijk niet instemmen met de verlaging van de fiscaliteit op ploegenarbeid omdat het industrieel proces in Vlaanderen en Wallonië totaal verschillend is. Dat is voor ons onaanvaardbaar. Ik ben blij dat de knoop nu eindelijk is doorgehakt.

De heer Johan Sauwens : Mijnheer de minister, u hebt zelf aangegeven hoe u gedurende 2 jaar zeer

intens betrokken was bij het dossier-General Motors. Als de Vlaamse regering op dezelfde manier had gelobbyd voor het dossier-Ford, dan ben ik ervan overtuigd dat de situatie nu niet zo dramatisch was geweest.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer Sauwens, ik distantieer me van die uitspraak. Het ging om een totaal ander dossier. Bij Opel werkten zo'n 6.300 mensen. Nu zijn dat er een 5.900. Een van de problemen van Ford is de omvang. Laten we vechten voor wat we hebben.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, in november heeft Ford een beslissing genomen om de Transit te verplaatsen, 900 miljoen euro te investeren en vier modellen te bouwen. Dat proces werd door de bevoegde minister actief begeleid. Vandaag heeft Ford die beslissing herroepen. Mijnheer Sauwens, ik hoor u dan ook niet graag kritiek leveren op de geleverde inspanningen.

We kennen echter de resultaten van Ford in het algemeen en die van Ford Europa in het bijzonder. Genk heeft misschien te kampen met enkele nadelen ten opzichte van andere vestigingen.

In november heeft Ford een zeer positieve beslissing genomen. De zaak werd toen ook zeer actief begeleid.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.22 uur.*
